

Рішення спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Спеціалізована вчена рада ДФ 70.895.026 Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, м. Хмельницький, прийняла рішення про присудження Семенюк Ірині Миколаївні ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право на підставі прилюдного захисту дисертації – «Звільнення від покарання за законодавством України та держав Європейського Союзу: порівняльна характеристика».

«13» грудня 2022 року.

СЕМЕНЮК Ірина Миколаївна, 1968 року народження, громадянин України. Освіта вища: у 2018 році закінчив Київський національний торговельно-економічний університет за спеціальністю «Правознавство» і здобув кваліфікацію магістр.

З 2004 року до тепер працює на посаді судді Конотопського міськрайонного суду Сумської області.

Аспірантка Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова. Дисертацію виконано у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова, м. Хмельницький.

Наукова керівниця: **ПЕРЕЛИГІНА Раїса Володимирівна**, кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри кримінального права та процесу Київського університету права НАН України

Здобувачка має 10 наукових публікацій, зокрема: одна глава в колективній монографії, дві наукові статті в наукових фахових виданнях, визнаних МОН України, шість тез доповідей, оприлюднених на науково-практичних конференціях:

1. Семенюк І. М. Особливості звільнення від покарання за законодавством України та Європейського Союзу: порівняльна характеристика. Актуальні проблеми права України та Польщі: монографія / Київський університет права НАН України; за заг. ред. проф. Ю. Л. Бошицького та проф. А. Шміта. Київ: Талком, 2020. С. 138-148. URL: http://kul.kiev.ua/images/A/25/Monografia/Polska_monografia_2020.pdf.

2. Durdynets M. Yu., Perelyhina R. V., Klymenko O. A., Semeniuk I. M., Kostetska L. M. Counteraction to Corruption Offences in Ukraine and the EU: Comparative Legal Aspect. Scopus. Academic Journal of Interdisciplinary Studies. Vol 9. No 5. September 2020. S. 227-238. URL: <https://www.richtmann.org/journal/index.php/ajis/article/view/12214> (DOI: 10.36941/ajis-2020-0100).

3. Семенюк І.М. Досвід Європейського суду з прав людини щодо обґрунтування відповідних рішень в аспекті положень про звільнення засуджених від покарання. Часопис Київського університету права. 2020.

№ 3.

С. 309-313.

URL:

<https://chasprava.com.ua/index.php/journal/article/view/519/494>.

4. Семенюк І. Види звільнення від покарання за законодавством України та законодавством держав Європейського Союзу. Університетські наукові записки. 2022. № 4 (88). С. 49-57. URL: https://unz.univer.km.ua/article/view/88_49-57/331 (DOI: 10.37491/UNZ.88.5).

5. Семенюк І. М. Щодо системи видів звільнення від покарання. Актуальні проблеми сучасної юридичної науки та практики: матеріали круглого столу (м. Київ, 01 жовтня 2020 р.). Київ: Ліра-К, 2020. С. 62-66.

6. Семенюк І. М. Деякі питання звільнення від покарання за законодавством Європейського Союзу. Удосконалення механізму правового регулювання суспільних відносин з урахуванням зарубіжного досвіду: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 01 червня 2020 р.). Київ, 2020. С. 108-110.

7. Семенюк І. М. Окремі питання звільнення від покарання за законодавством України. Актуальні проблеми правотворення в сучасній Україні: матеріали Х Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Рівне, 25 травня 2020 р.). Рівне: Волинські обереги, 2020. С. 219-223.

8. Перелигіна Р. В., Семенюк І. М. Гармонізація законодавства України з правом ЄС у контексті звільнення від покарання. Гармонізація законодавства України з правом Європейського Союзу: збірник тез доповідей Всеукраїнської

наукової конференції (м. Хмельницький, 17 квітня 2021 р.). Хмельницький: ХНУ, 2021. С. 150-153. (особ. внесок – 50 %).

9. Перелигіна Р. В., Семенюк І. М. Правова гармонізація у сфері звільнення від покарання: деякі практичні питання. Актуальні проблеми правотворення в сучасній Україні: матеріали XI Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Рівне, 20 квітня 2021 р.). Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2021. С. 127-130. (особ. внесок – 50 %).

10. Семенюк І. М. Практика ЄСПЛ як невід’ємна складова конвенційної системи захисту прав людини (питання звільнення від покарання). Сучасні виклики та актуальні проблеми судової реформи в Україні: матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Чернівці, 29 жовтня 2021 р.) / редкол.: О. В. Щербанюк та ін. Чернівці, 2021. С. 121-123.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

Рецензент – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри кримінального права та процесу Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова **Сергій Антонович КРУШИНСЬКИЙ**. Виступ позитивний із зауваженнями:

1. «Викликає заперечення формулювання підрозділу 2.2. Звільнення від відбування покарання та звільнення від відбування покарання з випробуванням, адже звільнення від відбування покарання з

випробуванням є одним із видів звільнення від відбування покарання. По суті у назві розділу йде мова про поняття, які співвідносяться як родові і видові (відношення підпорядкування).

2. Дисертантка розглядає звільнення від покарання на підставі закону України про амністію або акта про помилування у розділі, присвяченому проблемам звільнення від покарання та його відбування під час постановлення вироку. Разом з тим, помилування можливе виключно після засудження особи, а не на етапі ухвалення вироку. Амністія теж можлива не лише на етапі ухвалення вироку, а й на етапі відбування засудженим покарання. Більш детальна позиція рецензента з цього питання викладена у статті (Крушинський С., Нікіфорова Т. Звільнення від покарання та його відбування: матеріально-правові та процесуальні аспекти. *Університетські наукові записки*. 2021. № 6 (84). С. 220-230).

3. Пропонуючи класифікацію видів звільнення від покарання за критерієм моменту ухвалення щодо особи обвинувального вироку авторка виділяє, у тому числі, види звільнення від покарання, які можуть застосовуватись до особи, щодо якої не ухвалено обвинувальний вирок або у разі ухвалення такого вироку та призначення покарання – до початку його відбування. Така позиція потребує додаткового обґрунтування, адже якщо щодо особи не ухвалено обвинувальний вирок, а відповідно – не призначено покарання, то виникає питання, від чого відбувається звільнення.

4. В окремих випадках здобувачка необґрунтовано звужує можливість застосування звільнення від покарання та його відбування, ведучи мову лише про злочини, а не про кримінальні правопорушення в цілому».

Рецензентка – кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри кримінального права та процесу Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова **Тетяна Іванівна НІКІФОРОВА**. Виступ позитивний із зауваженнями:

«По-перше, розмежування понять «звільнення від покарання» та «звільнення від відбування покарання» здійснено автором у другому розділі дисертації (с. 60-61). Проте зважаючи на загальний характер цього питання, воно мало бути розкрито в першому розділі, натомість там вказані терміни вживаються в рівному значенні (с.16).

По-друге, на с. 75 автор зазначає, що ч. 1 ст. 536 КПК України передбачено відстрочку виконання вироку та аналізує проблему конкуренції норм, закріплених в ч. 2 ст. 84 КК та п.1. ч.1. ст. 536 КПК. Однак здобувачка не висвітлила проблему закріплення матеріальної норми в процесуальному законі, не здійснила порівняння із законодавством держав – членів ЄС в цій частині, що, зважаючи, на актуальність цієї проблеми є недоліком дисертаційного дослідження.

По-третє, на с.90 авторка пропонує доповнити п. 4 ч. 1 ст. 76 КК та Закон України «Про пробацію» положеннями про те, що за рішенням суду

проходження пробаційної програми може поєднуватись з рішенням про проходження навчання, відповідно до спрямованості вчиненого злочину, запозичивши досвід КК Іспанії. Аргументуючи свою пропозицію, автор зазначає, що із назв затверджених сьогодні в Україні пробаційних програм вбачається їх переважно психокорекційна, а не навчальна спрямованість. Проте такий висновок не можна визнати достатньо обґрунтованим, оскільки його зроблено на основі аналізу назв, а не змісту відповідних програм.

По-четверте, в підрозділі 2.2. авторкою не проаналізовано питання встановлення законодавчої заборони застосування звільнення від відбування покарання з випробуванням щодо осіб, які вчинили тяжкі та особливо тяжкі злочини, яке сьогодні активно дискутується у наукових колах, адже застосування ст. 75 КК України стало не виключенням, а скоріше правилом, і задля створення умов для застосування цієї статті судді часто призначають покарання відповідно до нижньої межі санкції (якщо це 5 років позбавлення волі) або нижче нижчої, із застосуванням ст. 69 КК України, у випадку вчинення особою тяжкого чи особливо тяжкого злочину. З огляду на це доцільним було б не просто констатувати види злочинів, види та строки покарань при призначенні яких в кримінальних законах держав – членів ЄС встановлено можливість умовного звільнення (звільнення з випробуванням), а проаналізувати відповідні закономірності та враховуючи окреслену вище проблему, зробити висновки щодо можливих запозичень до КК України.

По-п'яте, в підрозділі 2.2. при аналізі умовно-дострокового звільнення від відбування покарання не згадується ст. 82 КК України щодо заміни невідбутої частини покарання більш м'яким, яка тісно пов'язана із ст. 81 КК та наявність чи відсутність подібних норм в законодавствах держав – членів ЄС. Так само в підрозділі 2.3 під час аналізу норм чинного КК щодо звільнення від відбування покарання за хворобою не проаналізовано ч. 3 ст. 84 КК щодо звільнення від відбування покарання за хворобою військовослужбовців та не зазначається чи є подібні норми в законодавствах держав – членів ЄС».

Офіційна опонентка – докторка юридичних наук, доцентка, професорка кафедри кримінального права і кримінології факультету №1 підготовки фахівців для підрозділів слідства Львівського державного університету внутрішніх справ **Зоя Апполінаріївна ЗАГИНЕЙ-ЗАБОЛОТЕНКО**. Виступ позитивний без додаткових до відгуку опонетки зауважень.

Офіційна опонентка – кандидатка юридичних наук, старша наукова співробітниця Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України **Катерина Андріївна НОВІКОВА**. Виступ позитивний без додаткових до відгуку опонетки зауважень.

Голова ради – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального права та процесу Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова **Віктор Володимирович НАЛУЦИШИН**. Виступ позитивний без зауважень.

Результати голосування: «За» **5** членів ради,
«Проти» **НЕМАЄ**.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує Семенюк Ірина Миколаївна ступінь доктора філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право.

**Голова спеціалізованої
вченої ради ДФ 70.895.026**

Віктор НАЛУЦИШИН